ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 96.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

*Вильна. Пятница. 2-го Декабря* — 1838 — *Wilno. Piątek. 2-go Grudnia.*

## ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

### Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Бѣлостокскій и Минскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь *Долгоруковъ*, 2-го ч. с. м. въ 3-мъ часу по полуночи изволилъ отправиться въ С. Петербургъ.

*Санктпетербургъ, 20-го Ноября.*

*Миланъ*, 29-го Октября (10-го Ноября.) 22-го Октября, въ 11 часовъ утра, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ выѣхалъ изъ Комо. Прибывъ въ три часа по полудни, въ Миланъ, Его Императорское Высочество изволилъ остановиться въ одномъ изъ Императорскихъ дворцовъ (villa Reale), гдѣ, у подъѣзда, былъ встрѣченъ Фельдмаршаломъ Австрійскихъ войскъ, Графомъ Радецкимъ, съ почетнымъ карауломъ. Вскорѣ по прибытіи Его Высочества во дворецъ, Вице Король, Эрцъ-Герцогъ Рейнеръ, посѣтилъ Государя Цесаревича. Въ четыре часа, Его Высочество, въ сопровожденіи свиты Своей, ѣздилъ къ Эрцъ-Герцогу. Вечеромъ, Государь Цесаревичъ, вмѣстѣ съ Эрцъ-Герцогомъ былъ въ большомъ оперномъ театрѣ la Scala.

23-го числа, въ Воскресенье, былъ церковный парадъ войскамъ, составляющимъ гарнизонъ города Милана. Государь Наслѣдникъ, въ 11 часовъ утра, выѣхалъ на оный, въ сопровожденіи Фельдмаршала, верхомъ. Войска встрѣтили Его Высочество Русскимъ народнымъ гимномъ. Проѣхавъ по фронту, Государь Цесаревичъ присутствовалъ у обѣдни; по окончаніи которой, 7 баталіоновъ пѣхоты, 6 эскадроновъ кавалеріи и 4 батареи артиллеріи прошли церемоніальнымъ маршемъ мимо Его Высочества. По возвращеніи съ парада во дворецъ, представлены были Его Высочеству, Фельдмаршаломъ, всѣ Генералы и Штабсъ-офицеры. Послѣ сего, Государь Цесаревичъ ѣздилъ въ картинную галерею (Brera), заключающую въ себѣ значительное количество произведеній отличнѣйшихъ Италіянскихъ художниковъ. Въ пять часовъ, Государь Цесаревичъ, былъ на обѣденномъ столѣ у Вице-Короля.

24-го Октября, по утру, Его Императорское Высочество присутствовалъ на ученьи пѣхоты, съ ея артиллеріею; потомъ посѣтилъ въ Амвросіянскомъ монастырѣ публичную библіотеку, извѣстную по содержащимся въ ней древнимъ, рѣдкимъ рукописямъ, и нѣкоторыя мастерскія лучшихъ здѣсь художниковъ.

Слѣдующаго числа, Государь Цесаревичъ ѣздилъ въ Г. Монцу, въ разстояніи трехъ миль отъ Милана, гдѣ былъ принятъ Эрцъ-Герцогомъ, въ загородномъ дворцѣ. Здѣсь Его Высочество былъ въ каѳедральной церкви, въ коей хранится древняя, Италіянскаго Королевства, желѣзная корона.

26-го Октября, въ присутствіи Государя Цесаревича, было произведено ученье Гусарскому Короля Сардинскаго полку, съ артиллеріею; а потомъ показаны были Его Высочеству дѣйствія пожарной команды (sapeurs-pompiers) и разныя средства, употребляемыя ею для спасенія изъ огня людей.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

### Wilno.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński Białostocki i Miński Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiąże *Dołhorukow*, dnia 2-go ter. m. o godzinie 3-ciej rano wyjechał do S. Petersburga.

*Sankt-Petersburg, 28-go Listopada*

*Medyolan*, 29 Października. (10 Listopada). D. 22 Października, o 11-ej rano, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz wyjechał z Como. Przybywszy do Medyolanu, o 3 ej po południu, Jego Cesarska Wysokość raczył zatrzymać się w jednym z pałaców Cesarskich (villa Reale), na ganku którego był spotkany przez Feldmarszałka wojsk Austryackich Hrabiego Radeckiego, ze strażą honorową. Wkrótce po przybyciu Jego Cesarskiej Wysokości do Pałacu, Vice-Król, Arcy-Xiążę Rajnery, odwiedził Cesarzewicza. O godzinie 4-ej, Jego Cesarska Wysokość, ze swym orszakiem był u Arcy-Xięcia, w towarzystwie którego wieczorem był na teatrze (la Scala).

23-go, w Niedzielę, była parada kościelna wojsk, składających załogę Medyolanu. Cesarzewicz, o 11-ej rano, wyjechał na nię, w towarzystwie Feldmarszałka, konno. Wojska powitały Jego Cesarską Wysokość Ruskim narodowym hymnem. Przejechawszy przed szeregami, Cesarzewicz był obecnym odprawieniu mszy św., po której 7 batalionów piechoty, 6 szwadronów jazdy i 4 bateryе artylleryi ceremonialnym marszem przeciągnęły przed Jego Cesarską Wysokością. Za powrótem do pałacu przedstawieni byli Cesarzewiczowi przez Feldmarszałka wszysey Jenerałowie i Sztabs-oficerowie. Potém Jego Cesarska Wysokość zwiedzał galeryą obrazów (Brera), zawierającą znakomitą liczbę dzieł najsławniejszych artystów Włoskich. O godzinie 5-ej Cesarzewicz był na obiedzie u Vice-Króla.

24-go zrana, Jego Cesarska Wysokość znajdował się na mustrze piechoty z jej artylleryą, następnie zwiedzał publiczną bibliotekę w klasztorze Ambrożyańskim, słynną ze starożytnych i rzadkich swych rękopisow, tudzież pracownie niektórych znakomitszych tutejszych artystów.

Nazajutrz Cesarzewicz jeździł do miasta Monza, położonego o trzy mile od Medyolanu, gdzie był przyjmowany przez Arcy-Xiążęcia w zamiejskim pałacu. Tam Jego Cesarska Wysokość zwiedzał katedrę, w której zachowuje się starożytna Królestwa Włoskiego Żelazna Korona.

26-go, w obecności Cesarzewicza odbyła się musztra półku Huzarów Króla Sardyńskiego z artylleryą, a potém pokazywana była Jego Cesarskiej Wysokości proba działania służby ogniowej i rozmaitych sposobów, używanych przez nię do ratowania ludzi z pożaru.

Въ пять часовъ, Государь Цесаревичъ былъ на большомъ обѣдѣ у Вице-Короля, а вечеромъ на балѣ у Генералъ-Губернатора Графа *Гартига*.

27-го Октября, Государь Цесаревичъ изволилъ принимать находящихся здѣсь проѣздомъ Русскихъ подданныхъ, кои имѣли счастіе быть приглашенными къ обѣденному столу Его Высочества.

28-го числа, Государь Цесаревичъ изволилъ обозрѣвать слѣдующія достопримѣчательности Города Милана: каѳедральную церковь (Dom) одно изъ огромнѣйшихъ и величественныхъ зданій готической архитектуры; Императорскій дворецъ, отлично расписанный фресками; тріумфальныя ворота, подъ названіемъ Arco della Pace: циркъ (Arena, и внутреннее устройство знаменитаго театра (la Scala). На театрѣ семъ, въ продолженіе пребыванія здѣсь Его Высочества, были даны, съ отмѣннымъ успѣхомъ, нѣсколько извѣстныхъ оперъ и новыхъ балетовъ, кои были посѣщаемы Государемъ Цесаревичемъ.

Сего числа, Эрцъ-Герцогъ былъ на обѣденномъ столѣ у Его Высочества, на которой были приглашены и нѣкоторые изъ важнѣйшихъ военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ.

29-го Октября, въ десять часовъ утра, Государь Цесаревичъ, въ вожделѣнномъ здравіи, выѣхалъ изъ Милана, на Кремону и Мантуу, въ Вен-цію.

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, выѣхавъ изъ Милана 29-го Октября, прибылъ въ Венецію 1-го Ноября, въ вожделѣнномъ здравіи.

На пути семъ Его Высочество изволилъ обозрѣвать всѣ мѣста, ознаменованныя историческими событіями, и все заслуживающее вниманія въ городахъ Кремонѣ, Мантуѣ, Веронѣ, Виченцѣ и Падуѣ.

31-го Октября утро, посвящено было Его Высочествомъ для осмотра обширныхъ укрѣпленій города Мантуи. Съ одного изъ бастіоновъ сей важной крѣпости, Государь Цесаревичъ изволилъ обозрѣвать то мѣсто, по коему ведены были подступы, при покореніи оной Русскими въ 1799 году, подъ предводительствомъ Князя Суворова-Италійскаго.

2-го Ноября, въ полдень, Государь Цесаревичъ, прибывъ въ мѣстечко Фузину, былъ встрѣченъ Адмираломъ, Начальникомъ Венеціянскаго порта, и оттуда, въ сопровожденіи его, отправился на катерѣ, въ городъ. Проѣхавъ по оному, большимъ каналомъ, Государь Цесаревичъ, въ половинѣ втораго, вышелъ на пристань у Императорскаго дворца, приготовленнаго для принятія Его Высочества.

На другой день, Государь Цесаревичъ изволилъ принимать здѣшняго Патріарха, Губернатора провинціи и другихъ почетнѣйшихъ военныхъ и Гражданскихъ чиновъ, кои были приглашены къ обѣденному столу Его Высочества. (*С. П.*)

---

Высочайшій Рескриптъ.

*Данный на имя Г. Оберъ-Каммергера Графа* Литты.

Графъ Юлій Помпеевичъ! При обозрѣніи Моемъ зданія Исакіевскаго Собора, Я съ особеннымъ удовольствіемъ усмотрѣлъ успѣшное и во всѣхъ частяхъ отличное производство работъ по сооруженію онаго. Относя сіе къ постоянному усердію и попеченію вашему, Мнѣ весьма пріятно изъявить вамъ, какъ Предсѣдателю Коммиссіи о построеніи сего храма, совершенную Мою признательность. Вмѣстѣ съ симъ поручаю вамъ объявить благоволеніе Мое Членамъ, Главному Архитектору и всѣмъ чиновникамъ Коммиссіи построенія сего храма.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

*НИКОЛАЙ.*

Въ С. Петербургѣ.
8-го Ноября, 1838 года.

(*Спб. В.*)

---

Состоящій при Азіятскомъ Департаментѣ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Статскій Совѣтникъ Егоръ Тимковскій, уволенъ по прошенію его и согласно поднесенному отъ Правительствующаго Сената докладу, вовсе отъ службы, со Всемилостивѣйшимъ пожалованіемъ, на основаніи 664 ст. Свода Уставовъ о службѣ Гражданской, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Полтавскимъ Дворянствомъ кандидатовъ въ званіе Полтавскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, изволилъ Высочайше утвердить въ семъ званіи Коллежскаго Ассессора Каммергера *Капниста*.

— Государь Императоръ, усмотрѣвъ изъ Всеподданнѣйшаго рапорта Минскаго Гражданскаго Губернатора, о податяхъ и недоимкахъ за 1 половину 1838 года, и изъ свѣдѣній, Министромъ Финансовъ доставленныхъ, что взыскано: недоимокъ около $\frac{4}{11}$, а окла-

O godzinie 5-ej Jego Cesarska Wysokość był na wielkim obiedzie u Vice-Króla, a wieczorem na balu u Gubernatora Jeneralnego Hrabiego *Hartig*.

27-go, Cesarzewicz raczył przyjmować znajdujących się tu przejazdem poddanych Rossyjskich, którzy mieli szczęście być wezwanemi na obiad do Jego Cesarskiej Wysokości.

28-go, Wielki Xiąże oglądał następne osobliwości miasta Medyolanu: Kościoł Katedralny, jeden z największych i najwspanialszych zabytków gotyckiej architektury; pałac Cesarski, sławny ze swoich fresków, bramę tryumfalną, zwaną (Arco della Pace), cyrk (Arena) i wewnętrzne urządzenie wspaniałego teatru (la Scala). Na tym teatrze, w ciągu pobytu Jego Cesarskiej Wysokości, dane były, z najlepszém powodzeniem, kilka znanych oper i nowych baletów, na których znajdował się Wielki Xiaże Jmć.

Dziś Arcy-Xiąże był na obiedzie u Cesarzewicza, na który wezwani też byli niektórzy znakomitsi urzędnicy wojskowi i cywilni.

29-go, o 10-ej rano, Jego Cesarska Wysokość w pożądaném zdrowiu wyjechał z Medyolanu na Kremonę i Mantuę do Wenecyi.

D. 1-go b. miesiąca Jego Cesarska Wysokość stanął szczęśliwie w Wenecyi.

Po drodze Cesarzewicz oglądał wszystkie miejsca, oznaczone historycznemi wypadkami i wszystko, co godne uwagi w miastach Kremonie, Mantui, Weronie, Vicenza i Padwie.

Ranek 31 go Października poświęcony był przez Jego Cesarską Wysokość na obejrzenie obszernych warowni miasta Mantui. Z jednego bastyonu tej ważnej twierdzy Wielki Xiąże oglądać raczył to miejsce, przez które prowadzone były podchody przy wzięciu jej w roku 1799 przez Rossyan, pod wodzą Xięcia Suworowa-Italijskiego.

2-go Listopada Cesarzewicz przybył o południu do miasteczka Fusino, gdzie był spotkany przez Admirała, naczelnika portu Wenecyi i ztamtąd, wraz z nim, popłynął na kutrze do miasta. Przejechawszy przez nie po wielkim kanale, Jego Cesarska Wysokość o wpół do 2-ej wysiadł na przystani, pod pałacem Cesarskim, na przyjęcie Jego przygotowanym.

Na drugi dzień Cesarzewicz raczył przyjmować tutejszego Patryarchę, Gubernatora prowincyi i innych znakomitszych wojskowych i cywilnych urzędników, którzy byli wezwani na obiad do Jego Cesarskiej Wysokości. (*P.P.*)

---

Najwyższy Reskrypt.

*Do Pana Wielkiego Szambelana Hrabiego* Litta.

Hrabio Juliuszu Pompejowiczu! Przy Mojém obejrzeniu gmachu Soboru Św. Izaaka, ze szczególném zadowoleniem dostrzegłem szybkie i we wszystkich częściach odznaczające się wykonywanie robot około budowy tego Soboru. Przypisując to statecznej waszej gorliwości i troskliwości, Mnie jest bardzo przyjemnie oświadczyć wam, jako Prezydentowi Kommissyi budowania tej świątyni, zupełne Moje uznanie. Poruczam wam przytém oświadczyć Moje zadowolenie Członkom, Głównemu Architektowi i wszystkim urzędnikom Kommissyi budowania tej Świątyni.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

*NIKOŁAJ.*

W S. Petersburgu.
8-go Listopada 1838 r.

---

Zostający przy Azyatyckim Departamencie Ministeryum Spraw Zewnętrznych, Radźca Stanu Jerzy Tymkowski, uwolniony na własną prośbę i zgodnie z podaném od Rządzącego Senatu przełożeniem zupełnie ze służby, z Najłaskawszém mianowaniem, na osnowie 664 artykułu Połączenia ustaw o służbie Cywilnej, Rzeczywistym Radźcą Stanu.

— Jego Cesarska Mość, z dwóch wybranych przez Dworzaństwo Połtawskie kandydatów na urząd Połtawskiego Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, Najwyżej raczył utwierdzić na tym urzędzie Assesora Kollegialnego, Szambelana *Kapnista*.

— Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy z najuniżeńszego raportu Mińskiego Cywilnego Gubernatora, o podatkach i zaległościach za 1 szą połowę 1838 roku, i z wiadomości, przez Ministra Skarbu podanych, że uzyskano: zaległości około $\frac{4}{11}$, a podatku $\frac{15}{14}$, Najwyżej rozkazać

фа 23/14 Высочайше повелѣть изволить: объявилъ Минскому Гражданскому Губернатору Его Величества удовольствіе за успѣшное взысканіе податей.

— Его Императорское Величество, въ 23-й день Сентября сего года, по представленію Г, Министра Финансовъ,разсмотрѣнному въ Комитетѣ Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: Въ дополненіе Высочайше утвержденнаго 31 го Марта сего 1838 года Положенія объ акцизѣ съ приготовленнаго табаку къ §§ 3 и 45 и къ примѣчанію къ сему послѣднему, постановить, что отъ дѣйствія сихъ §§ исключаются, впредъ до усмотрѣнія, Губерніи: Таврическая, Херсонская, Екатеринославская, Черниговская, Полтавская, Харьковская, Кіевская, Подольская, Саратовская, Астраханская, Оренбургская, и Области Кавказская и Бессарабская, въ коихъ, посему, въ городахъ, мѣстечкахъ и селеніяхъ можетъ быть производима свободная, то есть: безъ наложенія бандеролей IV и V сортовъ, мелочная продажа табаку мѣстнаго произведенія, крошенаго и тертаго изъ натуральныхъ листьевъ и стебельковъ, лишь бы оный не былъ высылаемъ въ другія губерніи. (*Спб. В.*)

— Министерство Финансовъ выдало слѣдующія привилегіи: 1) Доктору Медицины въ Вѣнѣ, Францу Вильчеку, на шесть лѣтъ, на введеніе въ Россіи изобрѣтенныхъ имъ улучшеній при извлеченіи сахара изъ растеній вообще, и въ особенности изъ свекловицы; 2) Ревельскому купцу Эггерсу, на десать лѣтъ, на изобрѣтенную имъ машину для обработки льна и пеньки, и 3) иностранцу Ростенгу, на три года, на употребленіе изобрѣтеннаго имъ состава, замѣняющаго часть трапья при фабрикаціи писчей бумаги. (*С. В.*)

— По Высочайшему утвержденному 8-го Февраля текущаго года, положенію Комитета Гг. Министровъ, дозволено С. Петербургскимъ: купцу Карлу Эберту и аптекарю Людвигу Штрауху и Бобруйскому купцу Вульфу Розингу, на основаніи предоставленной сему послѣднему, 5 Февраля 1835 года, 10 лѣтней привиллегіи, на исключительное содержаніе пароходства по Днѣпру и другимъ впадающимъ въ него рѣкамъ, учредить на акціяхъ, по составленному ими уставу, обнародованному Правительствующимъ Сенатомъ 9 Марта сего 1838 года, Днѣпровскую пароходную компанію. Какъ компанія сія еще не вполнѣ составлена для образованія предположеннаго на устройство пароходовъ, капитала, между тѣмъ чрезъ сіе срокъ помянутой привиллегіи сократился; то, для поощренія и облегченія составленія сей компаніи, Его Императорское Величество, въ 11 день Октября, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Финансовъ разсмотрѣннаго Комитетомъ Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: „по особенной пользѣ и важности сего предпріятія, продлить дарованную на Днѣпровское пароходство привиллегію, съ истеченія срока, еще на четыре года, не въ примѣръ другимъ."

— *Объ открытіи свободнаго судоходства по Днѣпру.*—На открытіе безопасности сплавнаго судоходства по Днѣпру, чрезъ разчистку пороговъ, обращено было съ давняго времени особенное вниманіе правительства; но мѣстныя обстоятельства представляли большія затрудненія къ достиженію сей цѣли. Нынѣ, послѣ долговременныхъ изслѣдованій и соображеній сія трудная задача разрѣшена; въ одномъ изъ довольно значительныхъ пороговъ (*Старокайдацкой*) *), среди самаго ложа рѣки, устроенъ каналъ, образуемый двумя искуственными, каменными плотинами. Сооруженіе сего канала приведено къ окончанію въ минувшемъ году, и нынѣшнимъ лѣтомъ сдѣланъ былъ первый опытъ сплава плотовъ, увѣнчавшійся полнымъ успѣхомъ.

Основываясь на семъ опытѣ, главное управленіе путей сообщенія и публичныхъ зданій предположило устроить подобныя сооруженія во всѣхъ прочихъ порогахъ Днѣпра, на что и послѣдовало уже Высочайшее соизволеніе Его Императорскаго Величества. Съ будущаго года откроются работы въ трехъ слѣдующихъ порогахъ: *Сурскомъ*, *Локанскомъ* и *Звонецкомъ*; цѣлое же предпріятіе, по всему протяженію Днѣпра, занятому порогами, предназначено привесть въ исполненіе постепенно, въ теченіе 7, или 8 лѣтъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ, главное управленіе путей сообщенія и публичныхъ зданій сдѣлало распоряженіе о производствѣ нужныхъ взысканій и къ улучшенію фарватера, въ другихъ мѣстахъ Днѣпра, гдѣ песча-

*) На правомъ берегу Днѣпра есть два селенія: *Новые* и *Старые Кайдаки*. Первое лежитъ выше Екатеринослава, гдѣ прежде находилась крѣпость *Кудакъ* или *Кодакъ*, построенная въ 1637 г. Поляками, и разоренная Запорожцами. Другое селеніе расположено ниже Екатеринослава, при порогѣ, называемомъ отъ него *Старокайдацкимъ*.

raczył: oświadczyć Mińskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Jego Cesarskiej Mości zadowolenie, za skuteczne uzyskiwanie podatków.

— Jego Cesarska Mość, dnia 23-go Września roku teraźniejszego, na przedstawienie P. Ministra Skarbu, rozpatrzone w Komitecie PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył: Na dopełnienie Najwyżej utwierdzonej 31 Marca 1838 roku Ustawy o akcyzie od przygotowanego tytuniu do §§ 3 i 45 i do uwagi tego ostatniego, postanowić, że od obowiązującej mocy tych §§ wyłączają się, na czas przyszły do uwagi, Gubernie: Taurycka, Chersońska, Ekaterynosławska, Czernihowska, Połtawska, Charkowska, Kijowska, Podolska, Saratowska, Astrachańska, Orenburska, tudzież Obwody Kaukazki i Bessarabski, w których, na mocy tego wyłączenia, w miastach, miasteczkach, i po wsiach może bydź utrzymywana swobodna, to jest: bez nałożenia banderollow IV i V gatunkow, częściowa przedaż tytuniu wyrobu miejscowego, krążanego i tartego z naturalnych liści i korzonkow, byleby tylko nie był wysyłany do innych Gubernij. (*G.S.*)

— Ministeryum Skarbu wydało przywileje następujące: 1) Doktorowi Medycyny w Wiedniu, Franciszkowi Wilczkowi, na sześć lat, na zaprowadzenie w Rossyi wynalezionych przezeń ulepszeń przy rafinowaniu cukru z roślin w ogólności, a szczególniej z buraków; 2) Rewelskiemu kupcowi *Eggersowi*, na lat dziesięć, na wynalezioną przezeń machinę oczyszczania lnu i pieńki, i 3) Cudzoziemcowi *Rostengowi*, na trzy lata, na użycie wynalezionej przezeń substancyi, zastępującej część szmatów w robieniu papieru klejowego. (*G.S.*)

— Najwyżej utwierdzoném, 8-go Lutego roku teraźniejszego, postanowieniem Komitetu PP. Ministrów, dozwolono S. Petersburskim: kupcowi Karolowi Ebertowi i aptekarzowi Ludwikowi Strauchowi, oraz Bobrujskiemu kupcowi Wulfowi Rozyngowi, na osnowie danego temu ostatniemu, 5 Lutego 1835 roku, przywileju 10-cio-letniego, na wyłączne utrzymywanie żeglugi za pomocą statkow parowych na Dnieprze i innych rzekach doń wpadających, zawiązać na akcyach, podług ułożonej przez nich ustawy, ogłoszonej przez Rządzący Senat 9-go Marca teraźniejszego 1838 roku, kompanią żeglugi parowej na Dnieprze. Ponieważ kompania ta nie zupełnie jeszcze jest zawiązaną dla złożenia przeznaczonego na zbudowanie parochodów kapitału, tym czasem termin pomienionego przywileju skrócił się; przeto, dla zachęcenia i ulżenia zawiązania tej kompanii, Jego Cesarska Mość, 11-go Października, na skutek przedstawienia P. Ministra Skarbu, rozpatrzonego przez Komitet PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył: „ze względu na szczególną pożyteczność i ważność tego przedsięwzięcia, przedłużyć darowany przywilej na żeglugę za pomocą statków parowych na Dnieprze, od wyjścia terminu, jeszcze na cztery lata, bez przykładu innym."

— *O otwarciu wolnej żeglugi na Dnieprze.* — Na otwarcie bezpiecznej żeglugi spławnej na Dnieprze, przez wygłębienie progow, od dawnego czasu zwrócona była szczególna uwaga rządu; ale okoliczności miejscowe wielkie stawiły trudności ku osiągnieniu tego celu. Teraz, po długich badaniach i rozwagach, trudne to zagadnienie rozstrzygniono; w jednym z dość znacznych progow (*Starokajdackim*) *), w środku samego łożyska rzeki, zrobiony został kanał, dwiema sztucznemi, murowanemi groblami formowany. Zbudowanie tego kanału przyprowadzono do końca w roku przeszłym, a tego lata zrobiono pierwszą próbę spławu tratwy, którą zupełny uwieńczył skutek.

Zasadzając się na tém doświadczeniu, główny zarząd dróg kommunikacyi i publicznych budowli zamierzył urządzić takie budowy we wszystkich innych progach Dniepru, na co już nastało Najwyższe zezwolenie Jego Cesarskiej Mości. W roku przyszłym rozpoczną się roboty na trzech progach następujących: *Surskim*, *Łokańskim* i *Zwonieckim*; całe zaś przedsięwzięcie, na całym ciągu Dniepru, progami zajętego, postanowiono przywieść do skutku stopniowie, w przeciągu lat 7-miu, albo 8-miu. Główny Zarząd dróg Kommunikacyi i publicznych budowli zrobił rozporządzenie o czynieniu potrzebnych poszukiwań i do ulepszenia farwateru, w innych miejscach Dniepru, gdzie mielizny piaszczyste, oddzielne kamienie i t. p., przedstawiają także znaczne

*) Na prawym brzegu Dniepru znajdują się dwie wioski: *Nowe i Stare Kajdaki*. Pierwsza leży wyżej Ekaterynosławia, gdzie dawniej była twierdza *Kudak* lub *Kodak*, zbudowana w roku 1637 przez Polaków, a zburzona przez Kozakow Zaporozkich. Wieś druga znajduje się niżej Ekaterynosławia, przy progu, nazywanym od niej *Starokajdackim*.

ныя мели, отдѣльные камни и т. п., представляютъ также важныя затрудненія. Съ окончанїемъ всѣхъ сихъ работъ, откроется по Днѣпру совершенно безопасное сплавное судоходство въ продолженїе цѣлаго лѣта. (*К. Г.*)

trudności. Za ukończeniem wszystkich tych robot, odkryje się na Dnieprze zupełnie bezpieczna żegluga spławna w przeciągu całego lata. (*G. H.*)

*Варшава, 4-го Декабря.*

Гр. Фикельмонтъ Императорско - Австрїйскїй Посланникъ, возвращаясь изъ Вѣны въ Петербургъ прибылъ въ Варшаву.

— Людвикъ Осинскїй Статсъ-Референдарїй б. Профессоръ Университета, извѣстный учеными своими трудами, въ особенности превосходнымъ переводомъ Французскихъ классиковъ, 27 ч. пр. м. вечеромъ скончался. (*G. C.*)

*Warszawa, 4-go Grudnia.*

Hrabia Ficquelmont, ambasador Cesarsko-Austryacki, wracając z Wiednia do Petersburga, przybył do Warszawy.

— Ludwik Osiński, referendarz stanu, b. Professor b. Uniwersytetu Warszawskiego, znany z prac literackich, a szczególniej z pięknego i wzorowego przekładu klassyków francuzkich, d. 27 z. m. wieczorem, rozstał się z tym światem. (*G. C.*)

## ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

### Пруссія.

*Берлинъ, 24-го Ноября.*

Унтеръ-Офицеры и солдаты изъ Русской гвардейской артиллеріи, отправились отсюда 28 ч. с. м. на назначенныхъ для нихъ подводахъ. Каждый изъ нихъ получилъ отъ Короля серебряную медаль, а кромѣ того отпущено имъ по чинамъ по 20, 30 и 40 червонныхъ даромъ. Офицерамъ Король пожаловалъ орденскія украшенія.

*30-го Ноября.*

Король пожаловалъ орденъ Краснаго-Орла второй степени, брилліантами украшенный, Императорско-Россійскихъ войскъ отъ Артиллеріи Генералъ-Маіору, Философову.

— Говорятъ здѣсь, что будутъ учреждены новыя военныя поселенїя въ Албанїи на Дунаѣ, въ Булгаріи и Натоліи на берегахъ Чернаго Моря, и въ Румиліи близъ Сирійской границы. Если неошибаемся, проектъ сей кажется предложенъ Султану Маршаломъ Мармономъ. (*G. C.*)

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Prussy.

*Berlin, 24 Listopada.*

Podoficerowie i żołnierze z Rossyjskiej artyllery gwardyi, wyjechali ztąd d. 28 b. m. na podwodach dla nich przeznaczonych. Każdy z nich został ozdobiony przez N. Pana medalem srebrnym, prócz tego zaś zaliczono im, według stopni, po 20, 30 i 40 dukatów w darze. Oficerom udzielił Król ozdoby orderowe.

*Dnia 30-go.*

Nasz Monarcha raczył ozdobić Cesarsko - Rossyjskiego Jenerała - Majora Artyllery, Filozofowa, orderem Czerwonego Orła drugiej klassy z brylantami.

— Mówią tu, że nowe osady wojenne będą założone w Albanii nad Dunajem, w Bulgaryi i Natolii nad morzem Czarném, i w Rumelii nad granicą syryjską. Jeżeli się niemylemy, projekt ten został podany Sułtanowi przez Marszałka Marmont. (*G. C.*)

### Австрїя.

*Вѣна, 20-го Ноября.*

Господарь Валахїи прибылъ сюда, подъ именемъ Полковника Алексѣя Сандреса, и остановился въ одной изъ здѣшнихъ гостинницъ. Онъ сохраняетъ строгое инкогнито и какъ говорятъ, ѣдетъ въ Трїестъ, гдѣ намѣревается жениться на весьма знатной дамѣ, которая развелась съ мужемъ. Въ свитѣ господаря находятся: Полковникъ Хереско и родственникъ его Гика.

*Прага, 24-го Ноября.*

Императоръ, постановленїемъ своимъ изъ Вероны отъ 29 Сентября с. г. утвердилъ проектъ Богемскихъ штатовъ о сооруженїи памятника блаженной памяти Императору Францу І-му, въ знакъ признательности и вѣрноподданнической преданности. Е. И. В. одобрилъ выборъ мѣста для сего памятника, на правомъ берегу р. Молдавы отъ Барверскаго острова до мельницъ, что при мостѣ. (*О. Г. Ц. П.*)

### Austrya.

*Wiedeń, 20-go Listopada.*

Przybył tu Hospodar Wołoski, pod imieniem Półkownika Alexego Sandres, i wysiadł w jednym z tutejszych domów gościnnych; zachowuje najściślejsze incognito, i jak słychać, jedzie do Tryestu, dla zaślubienia sobie jednej znakomitej damy, rozwiedzionej z mężem. W orszaku Hospodara znajdują się: Półkownik Cheresko i jego krewny Ghika. (*G. R. K. P.*)

*Praga, 24 Listopada.*

Cesarz najwyższém postanowieniem swojém, datowaném w Weronie pod dniem 29 Września r. b., raczył najłaskawiej potwierdzić projekt Stanów Królestwa Czeskiego: wzniesienia pomnika dla ś. p. Najjaśniejszego Cesarza i Króla Franciszka I, jako dowodu wdzięczności i najwierniejszej przychylności, — oraz przeznaczyć za plac ku temu, wybrzeże na prawym brzegu Mołdawy, od wyspy Barwierskiej, aż do mostowych młynów.

### Франція.

*Парижъ, 24-го Ноября.*

Іеронимъ Наполеонъ, сынъ бывшаго Вестфальскаго Короля, рожденный отъ супруги его, бывшей Миссъ Потерсонъ, находится теперь въ Парижѣ. Онъ получилъ позволенїе пробыть нѣсколько времени въ столицѣ, съ тѣмъ, чтобы во время своего тамъ пребыванія, называться именемъ своей матери.

— Въ *Journal du Commerce* пишутъ изъ Генуи, что Герцогиня Виртембергская сильно занемогла въ этомъ городѣ, что весьма встревожило ея свиту.

— Донъ Мануель Годоа, сынъ Герцога Мира, прибылъ, проѣздомъ изъ Мадрита, въ Бордо; отсюда онъ ѣдетъ въ Парижъ и потомъ въ Англїю.

— Рядовый Белабръ, убившій въ Тюильерійскомъ саду Николая Форъ, на допросѣ въ военномъ судѣ показалъ, что получилъ отъ капрала приказанїе, не позволять никому перелѣзть чрезъ решетку, и потому онъ предостерегъ ослушника, но видя его неповиновенїе, выстрѣлилъ въ него, полагая, что Форъ, вопреки его предостереженїю, хочетъ пролѣзть въ садъ, и невольнымъ образомъ убилъ его. Военный судъ, взявъ показанїе со свидѣтелей и выслушавъ обвиненнаго, совершенно оправдалъ его.

— *Жур. Преній* напечаталъ обширную статью, въ отношенїи положенія и внутренняго состоянїя Испанїи. Несмотря на донесенія изъ Мадрита о выборахъ въ Палатѣ Депутатовъ, которые какъ извѣстно непроизошли въ духѣ оппозиціи, *Journal des Débats* полагаетъ, что Exaltados, непремѣнно овладѣ-

### Francya.

*Paryż, dnia 24 Listopada.*

Hieronim Napoleon, syn byłego Króla Westfalskiego, urodzony z małżonki jego Miss Putterson, obecnie znajduje się w Paryżu. Otrzymał on pozwolenie od Rządu, bawienia przez krótki czas w tej stolicy, pod warunkami, aby przez czas pobytu imie matki nosił.

— *Journal du Commerce* donosi z Genui, że Xiężna Würtemberska mocno zasłabła w tém mieście, co w całym jej orszaku wzbudziło najżywszą obawę.

— P. Manuel Godoy, syn Xięcia Pokoju, jadąc z Madrytu, przybył do Bordeaux, zkąd udaje się w dalszą podróż do Paryża, a następnie do Anglii.

— Szeregowy Belabre, który nieszczęśliwym trafem zabił przy kracie ogrodu tuilleryjskiego Mikołaja Fohr stawiony przed sądem wojennym, wyznał, że, otrzymawszy rozkaz od kaprala, aby nikomu nie dozwalał przełazić przez kratę i po stosowném napomnieniu przekraczającego, dał w razie uporu do niego ognia, sądząc, że Fohr ma zamiar, mimo jego przełożenia, przedzierać się do ogrodu i popełnił mimowolne zabójstwo Sąd wojenny, wysłuchawszy świadków i obronę oskarżonego, po półgodzinnej naradzie, ogłosił go za zupełnie niewinnego.

— *Journ. des Déb.* umieścił nieco obszerny artykuł względem położenia i wewnętrznego stanu Hiszpanii. Pomimo doniesień z Madrytu o wyborach w izbie deputowanych, które, jak wiadomo, niewypadły w duchu oppozycyi, mniema *J. des Déb.*, że exaltados dostaną się

ютъ теперь кормиломъ правленія, думаетъ при томъ, что возвращеніе Г-на Мендизабаля изъ Франціи въ Испанію, находится въ связи съ этимъ дѣломъ. Оканчивая эту статью, упомянутый журналъ приводитъ мнѣніе покойнаго Гр. Райневаля, которое онъ изрекъ незадолго предъ смертію, т. е. что нынѣшняя Испанская война можетъ продолжаться подобно производимой съ Маврами, покрайней мѣрѣ 800 лѣтъ, если посредничество постороннихъ державъ неприведетъ ее къ концу.

— *Semaphore de Marseille* увѣдомляетъ изъ Истамбула отъ 27 Октября что по донесеніямъ изъ Тавриса отъ 21 Сентября, Шахъ Камранъ Гератскій, выступивъ съ 18,000 войска изъ сей крѣпости, сдался Персидскому Шаху и подкрѣпилъ осаждающее войско. (Прежнія извѣстія изъ Константинополя были отъ 31 Окт. и ничего объ этомъ неупоминали, а потому здѣсь есть какая-то тайна.)

— Замѣчено, что въ Тюйльери желаютъ, чтобы наступило помиреніе съ Маршаломъ Сультомъ. Немедленно по прибытіи его, Министры посылали узнать о его здоровьи. На дняхъ онъ будетъ имѣть у Короля аудіенцію. Невѣроятно кажется, чтобы ему предложили военное Министерство, а тѣмъ менѣе, чтобы принялъ оное, ибо онъ самъ, безпрестанно повторяетъ, что онъ ни за что не вступитъ болѣе въ кабинетъ.— На счетъ перемѣны въ Министерствѣ говорятъ, что Гр. Моле и Г. Монталиве останутся, а только другіе ихъ товарищи будутъ смѣнены.

— Маршалъ Макдональдъ Герцогъ Тарентскій по совѣту лекарей отправляется въ Италію; нынѣшнее лѣто онъ жилъ въ помѣстьи своемъ въ Туренъ.

— Изъ Тулона увѣдомляютъ отъ 16 ч. с. м. что пароходъ *Styx* и бригъ *le Cochte* получили повелѣніе, первый крейсировать около Тосканскихъ портовъ, вторый при Испанскихъ берегахъ, чтобы воспрепятствовать перевозу вещей приготовленныхъ Донъ-Карлосу въ Тосканіи и Сардиніи.

— Въ Журналѣ *Toulonais* помѣщенъ отрывокъ изъ письма отъ 10-го с. м. полученнаго изъ Алжира: „Генералы Бернель и Генгре вторглись въ страну Гадіутовъ. Они застали Арабовъ въ боевомъ порядкѣ; въ тоже время явилось нѣсколько парламентеровъ съ вопросомъ, зачѣмъ Французы вошли во владѣніе Эмира, съ оружіемъ въ рукахъ? Имъ отвѣчали, что войска пришли требовать своихъ воловъ. Это не подѣйствовало, и Генералы, чтобы не нарушить условій мира, отретировались, не сдѣлавъ ни одного выстрѣла и невозвративъ потери.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Орана, Абдъ-эль-Кадеръ, не только что не лишился жизни и свободы, но осаждаетъ теперь Аинъ-Мейдехъ. Правда, что онъ претерпѣлъ подъ симъ городомъ пораженіе, но вѣроятно не слишкомъ сильное, если еще въ состояніи продолжать осаду. (*О.Г.Ц.П.*)

— *Gazette des Hopitaux* обращаетъ общее вниманіе на статью помѣщенную въ 83 N. своего изданія, по которой многіе опыты убѣдили, что двѣ или три ложки *Сиропа Джонсона*, смѣшанныя съ небольшимъ количествомъ теплой воды, вылечиваютъ самый упорный кашель; при употребленіи ихъ исчезаютъ всѣ припадки простуды.

— Король удовлетворяя желаніямъ своей дочери Герцогини Виртембергской, препроводилъ 2,000 фр. католическому обществу въ Готѣ, для увеличенія суммы на сооруженіе храма.

— Говорятъ, что за нѣсколько дней прибылъ сюда курьеръ изъ главной квартиры Донъ-Карлоса, отъ коего доставилъ предложенія на счетъ перемирія, подъ поручительствомъ Державъ четвернаго союза, для прекращенія дальнѣйшаго кровопролитія. Слышно что Папа склонилъ Донъ-Карлоса къ таковому поступку.

— *Journal des Débats* утверждаетъ, что при настоящемъ положеніи дѣлъ въ Европѣ, Франція неможетъ и подумать о посредничествѣ въ Испанскихъ дѣлахъ.

— Министръ просвѣщенія издалъ распоряженіе, воспрещая ученикамъ народныхъ училищъ носить длинные волоса.

— Изъ корабельныхъ солдатъ или такъ названнаго Морскаго войска, будутъ составлены два полка подъ названіемъ: Морская пѣхота, коей назначеніемъ будетъ исключительно служба въ военныхъ приморскихъ городахъ и въ колоніяхъ. Для таковой же службы предположено учредить еще и третій полкъ изъ ново-набранныхъ.

*Байонна, 21-го Ноября.*

*Memorial de Bordelais* утверждаетъ, что Англія снисходя наконецъ на требованія Испанскаго Посланника, несопротивляется уже учрежденію Европейскаго конгресса въ обстоятельствахъ касающихся Испаніи. (*G. C.*)

---

teraz niezawodnie na stér zarządu, sądzi oraz, że powrót Pana Mendizabal z Francyi do Hiszpanii, zostaje z tą okolicznością w związku. W końcu tegoż artykułu, przytacza rzeczony dziennik zdanie nieboszczyka Hr. Rayneval, z którém wkrótce przed śmiercią swoją dał się słyszeć, to jest, że teraźniejsza wojna hiszpańska może potrwać podobnie, jak wojna z Maurami, jakie lat 800, jeżeli wdanie się innych mocarstw, końca jej nie położy.“

— *Semaphore de Marseille* donosi ze Stambułu pod d. 27 Października, iż według wiadomości z Tabris, daty 21 Września, Szach Kamran Heratu, wyszedłszy z 18,000 wojskiem z tej twierdzy, poddał się Szachowi perskiemu i wzmocnił wojsko oblegające. (Poprzednie doniesienia ze Stambułu, były daty 31 Października i nic o tém nie wspominały, jest tu więc jakaś mistifikacya).

— Uważają, że w Tuilleryach życzą sobie, ażeby nastąpiło pojednanie z Marszałkiem Soultem. Zaraz po jego przybyciu, posłali Ministrowie dowiedzieć się o jego zdrowiu. W tych dniach będzie miał posłuchanie u Króla. Nie masz podobieństwa, aby mu ofiarowano Ministerstwo wojny, a tém mniej, ażeby je przyjął, ponieważ sam powtarza nieustannie, iż za żadną cenę nie wejdzie już więcej do gabinetu. — Względem zmiany w ministerstwie, mówią, że Hr. Molé i P. Montalivet pozostaną, inni tylko ich koledzy zmienieni zostaną.

— Marszałek Macdonald, Xiąże Tarentu, z porady lekarzy, udaje się do Włoch; tego lata mieszkał w majętności swojej w Touraine.

— Piszą z Tulonu pod d. 16 b. m., że wydano rozkaz odpłynienia statkowi parowemu *le Styx* i brygowi *le Cochte*, pierwszy aby krążył przed portami toskańskiemi, drugi przy brzegach hiszpańskich, dla przeszkodzenia, aby niedowieziono Don Karlosowi dostaw, w Toskanii i Sardynii przysposobionych.

— *Toulonnais* udziela wyjątek z listu, pisanego z Algeru, w dniu 10 b. m. „Jenerałowie: Bernelle i Guingret wkroczyli do kraju Hadjutów, dla odebrania zrabowanych stad wołów. Zastali Arabów ustawionych w szyku bojowym; wnet kilku przybyło parlamentarzy z zapytaniem: jakie są zamiary Francuzów wkraczających z bronią w ręku w kraje Emira? Otrzymali na to odpowiedź: że wojska przebyły granice dla odebrania wołów. Gdy jednak to nie skutkowało, oba Jenerałowie umyślili cofnąć się dla nienaruszenia pokoju, i natychmiast odwrót uskutecznili, nie dawszy ani jednego wystrzału i nie odzyskawszy strat poniesionych.

— Podług najświeższych wiadomości z Oranu, Abd-el-Kader, nie tylko nie utracił życia i wolności, ale spokojnie oblega Ain Maideh. Wprawdzie poniósł pod tém miastem klęskę, lecz i ta nie jest pewnie bardzo znaczną, kiedy może popierać dalej oblężenie.

(*G.R.K.P.*)

— *Gazette des Hopitaux* zwraca uwagę powszechną na artykuł umieszczony N. 83, swego pisma, według którego liczne doświadczenia przekonały, że dwie lub trzy łyżki *Syropu Johnsona*, z małą ilością ciepłej wody zmięszane, są dostateczném lekarstwem na kaszel, choćby najuporniejszy; za ich zażyciem nikną wraz wszelkie napady kataryczne.

— Król, czyniąc zadosyć życzeniom swej córki, Xiężny Wirtembergskiej, przesłał 2,000 fr. dla gminy katolickiej w Gotha, na powiększenie funduszu wystawienia kaplicy.

— Mówią, że przed kilkoma dniami nadbiegł tu goniec z głównej kwatery Don Karlosa, od którego przywiózł propozycye zawieszenia broni pod gwarancyą mocarstw poczwórnego przymierza, żeby położyć koniec dalszemu krwi rozlewowi. Słychać, że papież nakłonił Don Karlosa do tego kroku.

— *Journal des Débats* zapewnia, że przy dzisiejszém położeniu rzeczy w Europie, Francya, ani może pomyśleć o interwencyi w sprawy hiszpańskie.

— Minister Oświecenia wydał rozporządzenie, zabraniające uczniom szkół publicznych nosić długie włosy.

— Z żołnierzy okrętowych czyli tak zwanego wojska morskiego, będą utworzone dwa półki pod nazwą: piechota marynarki, której przeznaczeniem będzie wyłącznie służba w wojskowych portach nadmorskich i w koloniach. Do tejże służby, jest zamiarem urządzić i trzeci jeszcze półk z nowozaciężnych.

*Bayonna, 21 Listopada.*

*Mémorial Bordelais* zapewnia, że Anglia ustępując nareszcie naleganiom posła hiszpańskiego, nie jest już przeciwna ustanowieniu kongresu europejskiego w okolicznościach dotyczących Hiszpanii. (*G.C.*)

### Англія.

*Лондонъ, 27-го Ноября.*

Слухи о предполагаемомъ бракосочетаніи Королевы Викторіи съ Принцемъ Саксенъ-Кобургскимъ, снова распространились и съ большею противу прежняго достовѣрностію.

— На сихъ днахъ убитъ въ Камбервеллѣ, человѣкъ называвшій себя Принцемъ Нормандскимъ, сыномъ Людвика XVI. Былъ ли онъ извѣстнымъ часовщикомъ Науендорфомъ, или нѣтъ, журналы умалчиваютъ. Извѣстно только, что означенный человѣкъ жилъ нѣсколько уже мѣсяцевъ въ этой деревнѣ, познакомился съ Французомъ Дезире-Руссель, который признавалъ его своимъ Государемъ. На сихъ днахъ, этотъ Французъ возвратился изъ дальней дороги, былъ у мнимаго Принца, и въ разговорѣ сказалъ ему, что онъ торопится идти за паспортомъ, который онъ оставилъ въ таможнѣ. Вечеромъ Принцъ пошелъ прогуливаться въ саду и встрѣтилъ тамъ Русселя, который выстрѣливъ въ него два раза изъ пистолета, пустился бѣжать. Принцъ получилъ двѣ раны въ левое плечо и въ руку, но есть надежда, что онъ вылечится. Убійцу схватили, но онъ упорно запирается въ своемъ преступленіи.

— Снова былъ несчастный случай на желѣзной дорогѣ изъ Лондона въ Манчестеръ. Цѣпь состоящая изъ 43 экипажей, къ коей прицѣплены были два паровоза спереди и два сзади, шла по дорогѣ съ обычною скоростію. Внезапно раздался ударъ, подобный выстрѣлу изъ пушки. Одинъ изъ пароходовъ оторвался и съ быстротою молніи промчался 1,200 футовъ. Машиниста и истопника выбросило на 100 футовъ въ поле. Ихъ нашли уже безъ дыханія и съ размозженными членами. По освидѣтельствованіи мертвыхъ тѣлъ, присяжные признали, что на основаніи Англійскихъ законовъ, предметъ причинившій смерть человѣку, подлежитъ взысканію, почему и съ паровоза присуждено 20 шилинговъ штрафу.

— Говорятъ, что Лордъ Дургамъ, по предварительному согласію съ главноначальствующимъ войсками въ Канадѣ, Сиромъ Джономъ Кольборномъ, рѣшился въ наискорѣйшемъ времени возвратиться въ Англію, по поводу опаснаго положенія Канадскихъ дѣлъ. Лордъ намѣревается лично сдѣлать Правительству весьма важныя представленія и предложить самыя успѣшныя мѣры, основанныя на свѣдѣніяхъ собранныхъ на мѣстѣ.

— Жители города Лимингтонъ, давали 12-го с. м. великолѣпное угощеніе Сиру Эдмунду Мостинъ, на которое былъ также приглашенъ Людвикъ Наполеонъ, и сидѣлъ за столомъ, по лѣвую руку Сира Мостина. Послѣ обычныхъ тостовъ, Лордъ Тайнгамъ провозгласилъ тостъ за здоровье гостя, и произнесъ при томъ краткое привѣтствіе, на которое Людвикъ Наполеонъ отвѣчалъ по Англійски, извиняясь предъ собесѣдниками, что не зная хорошо этого языка, онъ не въ состояніи выразить свою признательность, какъ бы желалъ этого.

— Турецкій Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Решидъ-Паша, прибылъ сегодня изъ Булони въ Дуврь и его ежеминутно ожидаютъ въ Лондонѣ.

— Баронъ Депортъ, бывшій Министромъ въ царствованіе Наполеона, посѣтилъ на прошедшей недѣлѣ Людвика Наполеона въ Лемингтонѣ, и вскорѣ потомъ выѣхалъ въ Парижъ.

— Въ Сити и въ сосѣдственныхъ кварталахъ Лондона прибиты объявленія о вызовѣ охотниковъ въ матросы, на пятилѣтній срокъ. Условія такъ выгодны, что безъ сомнѣнія много найдется охотниковъ.

— Изъ Ньюорка пишутъ, будто-бы Лордъ Дургамъ еще 1 Ноября отправился изъ Квебека прямо въ Англію. Въ Канадѣ опасаются, чтобы наступающею зимою не возгорѣлись междусобія.

— Въ Соединенныхъ Штатахъ носятся неблагопріятные слухи, а въ томъ числѣ, что не взирая на запрещеніе Правительства, 40,000 Американцевъ готовятся въ Канаду, для вспомоществованія тамошнимъ мятежникамъ. Говорятъ, будто-бы Фанъ-Буренъ объявилъ, что не взирая на искреннее желаніе, онъ не въ состояніи будетъ сохранить неутралитетъ. Депеши, полученныя изъ Квебека, писаны отъ 20 Октября, и потому въ Англію ожидаютъ ежеминутно прибытія Лорда Дургама. Въ Канадѣ, приверженцы Англіи, убѣжденные, что Колоніи навсегда будутъ для оной потеряны, если Правительство не приметъ строжайшихъ мѣръ, были въ сильномъ волненія. (*О Г.Ц.П.*)

### Испанія

*Мадритъ, 15-го Ноября.*

На засѣданіи Палаты депатовъ 14 с. м. читанъ былъ проектъ отвѣтнаго адреса на Королевскую рѣчь. Говорятъ, что въ ономъ упоминается о томъ, что со-

### Anglia.

*Londyn, dnia 27-go Listopada.*

Wiadomości, oddawna rozgłoszone, o mającém nastąpić małżeństwie Królowej z Xięciem Sasko-Koburskim, potwierdzają się nanowo, a to z większą pewnością.

— Przed kilką dniami popełniono w Camberwell morderstwo na osobie, która przybiera tytuł Xięcia Normandyi, syna Ludwika XVI. Czyli ta osoba była znanym zegarmistrzem Nauendorf, lub nie, o tém dzienniki nic nie mówią. To tylko pewna, że pomieniony człowiek mieszkał w tej wsi od kilku miesięcy, zapoznał się z Francuzem Desiré Rousselle, który go jak Monarchę uważał. Przed kilku dniami, wrócił ów Francuz z dalekiej podróży, był u tak zwanego Xięcia i w rozmowie powiedział mu, że spieszy po odebranie paszportu, który na komorze zostawił. Wieczorem poszedł Xiążę przechadzać się po ogrodzie, tam spotyka go Rousselle i wystrzeliwszy podwakroć z pistoletu umyka. Xiążę dostał dwa postrzały w lewą rękę i ramię; atoli jest nadzieja, że zostanie uratowanym. Zabójcę schwytano; lecz ten ciągle wypiera się swej zbrodni.

— Znowu wydarzyło się nieszczęście na kolei żelaznej, między Londynem a Manchester: szereg, złożony z 43 parowozów, do którego dwie lokomotywy z przodu, a dwie z tyłu przyczepiono, postępował ze zwyczajnym pośpiechem po kolei; nagle usłyszano wybuch; huk podobny do wystrzału z działa rozległ się po okolicy; jedna lokomotywa oderwała się, i z szybkością błyskawicy ubiegła 1200 stóp. Maszynista i palacz wyrzuceni zostali o sto stóp na pole. Znaleziono ich bez życia z pogruchotanemi członkami. Po obejrzeniu ciał zabitych przysięgli wyrzekli, że postradali życie z przypadku, a że podług praw angielskich, przedmiot, który stał się powodem odebrania życia ludziom, karanym bydź musi, przeto lokomotywa na 20 szylingów strofu skazaną została.

— Słychać, że Lord Durham, po wspólnej naradzie z naczelnikiem siły zbrojnej Kanadyjskiej, Sir John Colborne, postanowił wrócić jak najśpiészniej do Anglii, a to z powodu grożącej postawy teraźniejszych tego kraju okoliczności. Lord ma zamiar osobiście przedstawić rządowi ważne udzielenia, a oraz przełożyć najskuteczniejsze środki, czerpane z powziętego na miejscu doświadczenia.

— Obywatele miasta Leamington, dawali 12 b. m. wielką biesiadę dla Sir Edmunda Mostyn, na którą także zaproszony był Ludwik Napoleon, i przy stole siedział po lewej niego ręce. Po zwykłych toastach, wniosł Lord Teynham zdrowie zaproszonego gościa, i miał krótką do niegoż przemowę, na którą Ludwik Napoleon odpowiedział po angielsku, przepraszając biesiadujące grono, że, nie będąc mocnym w tym języku, nie może swojej wdzięczności tak wynurzyć, jakby sobie życzył.

—Turecki Minister Spraw Zagranicznych, Reszyd-Basza, przybył dzisia z Boulogne do Duwru, i jest co chwila spodziewany w Londynie.

— Baron Desportes, były Minister za panowania Napoleona, odwiedził w przeszłym tygodniu w Leamington Ludwika Napoleona, i wkrótce potém odjechał do Paryża.

— W City i sąsiednich dzielnicach poprzybijano ogłoszenie, wzywające majtków do służby na flocie z zapewnieniem, że po pięciu latach otrzymają uwolnienie. Warunki zaciągu są tak korzystne, że z pewnością liczyć można, iż się wielu zgłosi ochotników.

—Piszą z Nowego Yorku, że Hr. Durham miał już 1-go Listopada odpłynąć z Kwebeku prosto do Anglii: obawiają się bowiem w Kanadzie, aby domowa wojna w ciągu bieżącej zimy nie wybuchła.

— W Stanach Zjednoczonych rozmaite niepokojące krążą wieści; między innemi i ta, że 40,000 Amerykanów, wbrew zakazowi rządu, gotuje się wtargnąć do Kanady dla dania pomocy tamtejszym wichrzycielom, a P. van Buren miał otwarcie oświadczyć, że przy najlepszych chęciach nie jest w stanie utrzymać neutralności. Depesze przysłane z Kwebeku są z dnia 20 Października: zatém Lord Durham jest co chwila spodziewany w Anglii. Stronnictwo angielskie w Kanadzie było nader żywo wzburzone, a przytém najmocniej przekonane, iż jeżeli parlament natychmiast nie uchwali najostrzejszych środków, osady te nazawsze dla Anglii będą stracone. (*G.R.K.P.*)

### Hiszpania.

*Madryt, 15-go Listopada.*

Na posiedzeniu izby deputowanych, czytano 14 b. m. projekt do adresu odpowiedniego na mowę tronową. Słychać, że w nim umieszczono, iż z poczwórne-

юзъ четырехъ державъ не принесъ ожидаемой пользы; почему слѣдуетъ внутри Государства искать средствъ защиты, когда нельзя ожидать оной отъ постороннихъ державъ. Сегодня, на засѣданіи, позволено было Гг. Олозагѣ и Сеоану представить добавочную статью, въ которой изъяснено, что народъ никогда не заключитъ мира ни съ Д. Карлосомъ, ни съ его потомками. (*Изъ Франц. газ.*)

Въ *Sentinelle des Pyrénées* пишутъ отъ 18 с. м. что Д. Карлоса и его супругу ожидаютъ къ 20 с. м. въ Эстельи, гдѣ онъ будетъ осматривать Наварскія войска.

— Въ *Mémorial Bordelais* пишутъ въ статьѣ изъ Олерона, что Кабрера вступилъ въ Калатаютъ 17 го с. м. и изъ сего города идетъ прямо въ Мадритъ съ 10 тысячнымъ отрядомъ, въ коемъ 900 чел. кавалеріи. Мерино, Бальмаседа и другіе Карлистскіе полководцы, находящіеся теперь въ провинціяхъ: Авила и Манха, будутъ подкрѣплять его отрядъ.

— Въ *Mémorial des Pyrénées* пишутъ изъ Мадрита, что тамъ носятся слухи, будто бы партія Exaltados хотѣла возмутить національную гвардію и уговаривала ее подать адресъ кортесамъ, чтобы они пригласили въ Мадритъ Людвика Наполеона и ввѣрили ему главное начальство надъ тамошнею національною гвардіею. (*О.Г.Ц.П.*)

### Нидерланды.

*Гага, 18-го Ноября.*

Герцогъ Бернардъ Саксенъ-Веймарскій, возвратился сюда съ старшимъ своимъ сыномъ, послѣ долгаго отсутствія. Онъ выѣхалъ въ Іюлѣ мѣсяцѣ 1837 года, и объѣхалъ Россію, Турцію, Италію и большую часть Германіи.

*21-го Ноября.*

Вчера, по совершенно неожиданному распоряженію, было засѣданіе Государственнаго Совѣта, на коемъ председательствовалъ Принцъ Оранскій.

— Говорятъ, будто Нидерландскій Король получилъ извѣстіе, что на основаніи заключеннаго изъ 24 статей договора, Лимбургъ и Люксенбургъ снова поступаютъ во владѣніе Голландіи, а Белгійскій долгъ будетъ значительно уменьшенъ. Извѣстіе сіе произвело сильное вліяніе въ Брюсселѣ.

— Съ нѣкотораго времени живутъ въ Белгіи Полковникъ и Капитанъ Французскихъ войскъ, которые осматриваютъ расположеніе Белгійскихъ войскъ отъ Фландріи до Прусскихъ границъ. Подтверждается также извѣстіе, что Французскій Офицеръ дѣлаетъ топографическую съемку Люксенбургскаго княжества. Кромѣ того, начальникъ Штаба Белгійскихъ войскъ, Французскій Генералъ Баронъ Гурель, ведетъ частую переписку съ военнымъ Министромъ въ Парижѣ. (*О.Г.Ц.П.*)

### Португалія.

(*изъ Анг. газ.*)

Изъ Лиссабона получены извѣстія отъ 14 Ноября. Новорожденный Принцъ получилъ названіе Опортскаго Герцога, и обрядъ крещенія предполагали совершить 14 числа. Кромѣ именъ воспріемника, Короля Людвика Филиппа, онъ получитъ еще 20 именъ. Говорятъ, что Ген. Дюронель, немедленно послѣ крещенія, выѣдетъ изъ Лиссабона.—Мигуэлисты вторглись въ нѣкоторыя деревни Алгабріи и Алемтейо, гдѣ умертвили многихъ духовныхъ и другихъ знатныхъ особъ. (*О.Г.Ц.П.*)

### Данія.

*Копенгагенъ, 22 Ноября.*

На сихъ дняхъ поймали въ Бельтѣ четырехъ китовъ, изъ коихъ два были по 14 локтей въ длину и по 12 въ толщину, два же другихъ были въ половину меньше. Полагаютъ, что сильныя бури, бывшія на Сѣверномъ Океанѣ, загнали этихъ животныхъ въ Малый Бельтъ. (*О.Г.Ц.П.*)

### Германія.

*Мелле*, (Кор. Ганноверс.) *16-го Ноября:*

Здѣсь учредилось общество и 12 го сего мѣсяца происходило первое засѣданіе онаго.—Между прочимъ члены постановили не давать водки слугамъ и работникамъ, а выдавать имъ вмѣсто того деньги. Равномѣрно они обязались не употреблять ни какихъ горячихъ напитковъ, за исключеніемъ винограднаго вина, развѣ только по совѣту медиковъ. (*О.Г.Ц.П.*)

### Италія.

*Римъ, 17-го Ноября.*

Хотя и извѣстно, что чужеземныя войска выйдутъ изъ Папской области, но время ихъ выступленія еще не назначено; и здѣсь ежедневно ожидаютъ изъ Парижа курьера, съ распоряженіемъ по сему предмету.

go przymierza nie wypłynęły takie skutki, jakich się było można spodziewać, a zatém należy szukać w samym kraju środków obrony, kiedy tychże zza granicy nie można otrzymać. Na dzisiejszém posiedzeniu dozwolono Panóm Olozaga i Seoane przydać dodatek do jednego paragrafu adressu, że ani z D. Karlosem, ani z jego rodziną, nigdy naród nie będzie wchodził w układy.

(*Z gazet francuzkich*).

*Sentinelle des Pyrénées* donosi pod dniem 18 b. m., że D. Karlos spodziewany jest z małżonką 20 b. m. w Estelli, gdzie ma odbyć przegląd wojsk nawarskich.

— *Mémorial Bordelais* donosi z Oléron, że Kabrera wszedł do Calatayud w dniu 17 b. m., i z tego miasta prosto idzie do Madrytu, na czele 10,000 ludzi, między którymi znajduje się 900 jazdy. Merino, Balmaseda i inni dowódzcy karolistowscy, znajdujący się obecnie w prowincyach Avila i Mancha, wspierać będą jego przedsięwzięcie.

— *Mémorial des Pyrénées* donosi z Madrytu, że tamże miała się rozejść pogłoska, jakoby stronnictwo exaltowanych miało podburzać gwardyą narodową, aby ta podała adres do Kortezów, z żądaniem, iżby zaproszono do Madrytu Ludwika Napoleona, i oddano mu naczelne dowództwo tamtejszej gwardyi narodowej. (*G.R.K.P.*)

### Niderlandy.

*Haga, dnia 18 Listopada.*

Po długiej nieobecności, wrócił do tutejszej stolicy, Xiążę Bernard Sasko-Wejmarski, ze swoim najstarszym synem. Wyjechał bowiem 3 Lipca roku 1837, zwiedził Rossyą, Turcyą, Włochy i część większą Niemiec.

*21 Dnia.*

Rada Stanu odbywała wczora nadzwyczajne, nagle zapowiedziane posiedzenie, na którém przewodniczył Xiąże Oranii.

— W Bruxelli sprawiło to wielkie wrażenie, że Król Niderlandzki otrzymał wiadomość, iż stosownie do 24 artykułów, Hollandya wraca do posiadania Limburga i Luxemburga, dług zaś Belgijski będzie w znacznej części zniżony.

— Od niejakiego czasu bawią w Belgii Półkownik i Kapitan francuzkiego wojska, zajmujący się rozpoznawaniem stanowiska wojsk belgijskich od Flandryi aż do granic Pruskich. Potwierdza się także, że jeden francuzki oficer zdejmuje plan topograficzny Xięztwa Luxemburskiego. Prócz tego Jenerał francuzki, Baron Hurel, szef Jeneralnego Sztabu belgijskiego, często pisuje do Ministra wojny w Paryżu. (*G.R.K.P.*)

### Portugalia.

(*Z gazet angielskich*).

Wiadomości z Lisbony dochodzą do 14 Listopada. Nowo-narodzony Xiąże otrzymał tytuł Xięcia Oporto, miał być chrzczony w tym dniu i prócz imion swego chrzestnego ojca, Króla Ludwika Filipa, otrzymać jeszcze 20 innych. Jenerał Durosnel ma zaraz po odbytej ceremonii opuścić Lisbonę. Migueliści wkroczyli do kilku wsi w Algarbii i Alentejo, gdzie wiele duchownych i inne znakomite osoby pomordowali. (*G.R.K.P.*)

### Dania.

*Kopenhaga, 22 Listopada.*

Przed kilku dniami złowiono w małym Bełcie czterech wielorybów, z których dwa miały po 14 łokci długości, a 12 grubości, dwa zaś drugie były o połowę mniejsze. Sądzą, że panujące na morzu północném burze zagnały te źwierzęta aż do małego Bełtu. (*G.R.K.P*)

### Niemcy.

*Melle*, (*Król. Han.*) *16 Listopada.*

Utworzyło się tutaj towarzystwo trzeźwości, i w dniu 12 b. m. pierwsze swe posiedzenie odbywało. Pomiędzy innemi uradzili członkowie: nie dawać wódki służącym i wyrobnikom, lecz zamiast tego, wynagradzać ich pieniędzmi. Również przyjęli na siebie obowiązek, nie używać żadnych mocnych trunków *prócz wina*: chyba wtedy, kiedy im z rady lekarza będą przepisane. (*G.R.K.P.*)

### Włochy.

*Rzym, 17 Listopada.*

Lubo jest rzeczą niewątpliwą, że zagraniczne wojska wyjdą z Państwa Kościelnego, czas jednak ich wyjścia nie jest oznaczony. Oczekują tu codziennie gońca z Paryża, który ma przywieźć ostateczne w tej mierze rozkazy. (*G.R.K.P.*)

*Неаполь, 8-го Ноября.*

Частныя донесенія увѣряютъ, что Король ревностно занимается улучшеніями въ Сициліи; между прочимъ приказано построить новыя дороги и починять старыя, что было необходимо и за что онъ пріобрѣтетъ справедливую благодарность. Приступлено также къ скорѣйшему искорененію разбоевъ.

— Сообщеніе между Сициліею и Неаполемъ весьма оживлено; для сей цѣли употреблены всѣ казенные пароходы. За нѣсколько дней предъ симъ отправлено на корабляхъ продовольствіе и военныя потребности въ Сицилію вѣрно для снабженія оными тамошнихъ крѣпостей.

— Поставленіе Сициліи на равной степени и значеніи съ другими Неаполитанскими краями, не рѣшено еще окончательно, но составляетъ главный предметъ, занимающій нашихъ политиковъ. (*G. C.*)

Египетъ.

*Александрія, 3-го Ноября.*

За нѣсколько дней предъ отъѣздомъ Вице-Короля изъ Каира, случилось происшествіе, подавшее поводъ ко многимъ догадкамъ. Какой-то человѣкъ прибылъ во дворецъ, говоря, что онъ шерифъ изъ Мекки, и требовалъ чтобы его допустили къ Вице-Королю, которому хотѣлъ лично вручить письмо. Когда его впустили, Мегмедъ-Али прочитавъ нѣсколько строкъ, пришелъ въ сильный гнѣвъ, рубилъ саблею посланнаго, потомъ велѣлъ его посадить въ кожаной мѣшокъ и бросить въ Нилъ; при исполненіи чего самъ присутствовалъ. Этотъ варварскій поступокъ былъ поводомъ къ разнымъ слухамъ, и содержаніе означеннаго письма приводитъ всѣхъ въ недоумѣніе.

— Получено извѣстіе съ Англійскимъ пароходомъ о происшествіи случившемся въ Александретѣ въ Сиріи. Египетскій матросъ сдѣлалъ нечистоту на крыльцѣ дома Англійскаго консула, слуги котораго отогнали его. Въ это время пришло нѣсколько матросовъ и начали драку; консулъ прибылъ для возстановленія порядка, но также былъ худо принятъ, и долженъ былъ обратиться къ Губернатору, но жалоба его осталась безъ уваженія. Въ дракѣ съ людьми консула участвовали не только матросы, но и солдаты сухопутныхъ войскъ. Нѣкоторые даже ворвались въ домъ консула, оскорбили его родственниковъ, изрубили и опрокинули Англійское знамя. Англійскій консулъ раненъ въ голову, Французскій же, который прибылъ на помощь, не только не успѣлъ въ своемъ намѣреніи, но также былъ оскорбленъ. Здѣсь ожидаютъ съ нетерпѣніемъ послѣдствій этого происшествія. (*О.Г.Ц.П*)

Турція.

*Константинополь, 30-го Октября.*

На сихъ дняхъ пріѣхалъ сюда Персидскій посланникъ, отправленный въ Лондонъ, для поздравленія Королевы Викторіи по случаю коронаціи.

— Три Англійскихъ линейныхъ корабля, изъ которыхъ одинъ имѣетъ флагъ коммодора, также Англійская корвета и два Турецкихъ фрегата, стоятъ на якорѣ у Троянскихъ береговъ противу Тенедоса. (*G. C.*)

Смѣсь.

Г-нъ Шмидтъ, изобрѣтатель музыкальнаго инструмента, который назвалъ онъ Аполлоновою Лирою, прибылъ въ нашъ городъ. Этотъ знаменитый и мыслящій артистъ, въ путешествіяхъ своихъ по Германіи, Голландіи, Франціи, Англіи, Даніи, Швеціи, Швейцаріи, Тироли, Италіи, Венгріи, Воллахіи, Константинополѣ, вездѣ съ своимъ изобрѣтеніемъ находилъ отличный пріемъ. Академія промышленности во Франціи, филармоническія общества въ Мюнхенѣ и Берлинѣ, и многія другія, избравъ его своимъ членомъ и выдавъ ему почетные дипломы, украсили тѣмъ свои общества и признали талантъ изобрѣтателя. Въ присутствіи Его Величества Государя Императора, Высокаго Покровителя художествъ и искусствъ имѣлъ онъ счастіе представлять свое изобрѣтеніе въ Москвѣ и удостоился Высочайшаго Его Императорскаго Величества благоволенія а такъ же получилъ Императорскій подарокъ.

Это инструментъ духовый, изъ чернаго дерева, по виду своему названный Аполлоновою Лирою; онъ производитъ звуки Англійскаго рога, фагота, кларнета и гобоя; имѣетъ 4 октавы, 6 отверстій, съ 42 клапанами, звуки его составляютъ гармоническій оркестръ; внезапно раздается эхо, такъ называемаго „волшебнаго хора" которое происходитъ въ слѣдствіе механизма а не игры.

Надѣемся, что Г-нъ Шмидтъ и здѣшней публикѣ покажетъ свое изобрѣтеніе.

*Neapol, 8 go Listopada.*

Doniesienia prywatne zapewniają, że Król zajmuje się gorliwie ulepszeniami w Sycylii; między innemi polecono budowę nowych gościńców i naprawę dawnych, co było wielce potrzebne i zasłużoną wdzięczność znajduje. Zajęto się także, jak najprędzém wytępieniem zagęszczonych rozbojów.

— Związek między Neapolem a Sycylią jest nadzwyczaj ożywiony; użyto na ten cel wszystkie statki parowe, własnością skarbową będące. Kilka dni temu posłano na okrętach żywność i potrzeby wojenne do Sycylii, jak zapewniają, dla opatrzenia twierdz tamtejszych.

— Postawienie Sycylii na równej stopie i znaczeniu z innemi krajami neapolitańskiemi, nie jest jeszcze ostatecznie udecydowane, ale stanowi główny przedmiot zajmujący naszych polityków. (*G. C.*)

Egipt.

*Alexandrya, 3 Listopada.*

Na kilka dni przed odjazdem Vice-Króla z Kairu, wydarzył się wypadek, który stał się powodem licznych domniemań. Przybył bowiem jakiś człowiek do pałacu, mówiący, że jest Szeryfem Mekki i żądał własnoręcznie oddać ważne pismo Vice-Królowi. Wprowadzono go; lecz zaledwie Mehmed-Ali przeczytał kilka wierszy, wpadł w złość niepohamowaną, ciął posłańca kilkakrotnie pałaszem, kazał go wsadzić w wór skórzany i utopić w Nilu. Przy wykonaniu tego wyroku, sam był obecnym. Czyn, tak barbarzyński, stał się powodem rozmaitych wieści; wszyscy czynią domysły o treści przesłanego pisma.

— Parostatek angielski przywiózł tu wiadomość o zaszłym wypadku w Alexandrecie w Syryi, między egiptskim gubernatorem a angielskim konsulem. Egiptski żołnierz morski odważył się popełnić nieczystość na progu domu konsula, którego służący odpędzili go. W tém przybywają inni żołnierze morscy: wszczyna się walka, konsul pośpieszył dla przywrócenia porządku, lecz został także źle przyjęty. Udał się więc do Gubernatora, ale skarga jego nie miała żadnego skutku. Do bitwy z jego ludźmi należeli żołnierze, nie tylko z różnych okrętów, ale i lądowi ze swymi oficerami. Niektórzy nawet wpadli do domu konsula, znieważyli jego rodzinę, posiekali i wywrócili drzewiec z angielską flagą. Konsul angielski otrzymał ranę w głowę, a francuzki, który mu przybył na pomoc, nie tylko nic nie mógł wskórać, ale równie znieważony został. Oczekują tu z wielką niecierpliwością dalszych wypadków. (*G.R.K.P.*)

Turcya.

*Stambuł, 30-go Października.*

Przybył tu Poseł Perski, mający jechać do Londynu, dla złożenia Królowej powinszowania z powodu koronacyi.

— Trzy angielskie okręty liniowe, z których jeden dźwiga banderę kommodora, tudzież korweta tegoż narodu i dwie tureckie fregaty, stoją na kotwicy u brzegów trojańskich przeciwko Tenedos. (*G. C.*)

Rozmaitości.

JP. Schmidt, wynalazca instrumentu muzycznego, który nazwał *Lirą Apollina*, przybył do naszego miasta. Znakomity ten i myślący Artysta, w podróżach — przez Niemcy, Hollandyą, Francyą, Anglią, Danią, Szwecyą, Szwajcaryą, Tyrol, Włochy, Węgry, Wołoszczyznę, Konstantynopol, wszędzie znajdował odznaczające przyjęcie swego wynalazku. Akademia Przemysłu we Francyi, Towarzystwa Filarmoniczne w Monachium i Berlinie, oraz wiele innych, wyborem go na swego członka, udzieleniem honorowych dyplomatów, medalów i t. d. wzajemną ozdobę zgromadzeń swoich i talentu wynalazcy oznamionowały. Przed Najjaśniejszym Cesarzem Jego Mością, Wysokim Opiekunem sztuk i umiejętności, miał szczęście okazywać swój wynalazek w Moskwie, i stać się godnym uwiadomienia o Najwyższém zadowoleniu Jego Cesarskiej Mości, a razem otrzymać Monarszy upominek.

Jestto instrument dęty, z drzewa hebanowego, od kształtu swojego Lutnią Apollina, nazwany; dziwnie wdzięcznej przyjemności wydaje głosy: angielskiego rogu, fagotu, klarynetu, i oboi; ma 4-ry oktawy objętości, 6 otworow z 42-ma klapami; wychodzące głosy zdają się bydź składem harmonijnego choru; niespodzianie daje się słyszeć echo, tak nazywanego „Choru Czarno-księzkiego" które jest tylko skutkiem pewnego mechanizmu, a nie zadecia.

Nie wątpimy, że JP. Schmidt i tutejszej Publiczności wynalazek swój okazać zechce.

ВИЛЬНА. Типог. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Декабря 2 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*